

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving
- Definitieve goedkeuring

Opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) en organiseren van een forum voor handhavingsactoren
--

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het Regeerakkoord 2019 - 2024 van de Vlaamse Regering bepaalt onder doelstelling "6. een geïntegreerd, innovatief, risico-gebaseerd en slagkrachtig omgevingshandhavingsbeleid" het volgende aangaande de VHRM (pag. 237):

De uitvoerende taak van de VHRM hevelen we over naar het departement Omgeving. We onderzoeken hoe en waar we beleidsadvies van de VHRM en het forum voor handhavers best wordt georganiseerd. We leggen de advies- en beleidstaken en de organisatie van het forum voor handhavers bij de Omgevingsraad en hevelen de uitvoerende taken over naar het departement Omgeving.

In de beleidsnota Omgeving 2019-2024 van 8 november 2019 is onder "6. Strategische overkoepelende omgevingsdoelstellingen" onder SD 6 "Een sterke omgevingsadministratie" in OD 4 "Een forum voor handhavers als netwerk van kennisuitwisseling" (Parl. St. 135 (2019-2020) – Nr 1. - pag. 23) opgenomen als volgt:

De Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) werd in 2009 opgericht om het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering te ondersteunen bij de coördinatie en de inhoudelijke invulling van het handhavingsbeleid inzake milieu. In 2014 werd die taak

uitgebreid met ruimtelijke ordening. De voorbije jaren werden de beleidsvelden ruimte en milieu meer geïntegreerd. Hierdoor wijzigde de context waarbinnen de VHRM functioneerde sterk.

Omwille van de gewijzigde context hevel ik op korte termijn de uitvoerende taken van de VHRM over naar het departement Omgeving. Vanuit zijn beleidsvoorbereidende opdracht neemt het departement de inhoudelijke afstemming en integratie van de handhavingsprioriteiten alsook de periodieke rapporteringstaken op zich. Ik geef mijn administratie dan ook de opdracht om op korte termijn de nodige decretale initiatieven op te zetten zodat ze het volgend handhavingsprogramma en -rapport ter harte kan nemen. Ik leg de handhavingsprioriteiten voor aan mijn collega's.

Ik geloof sterk in kennisuitwisseling tussen alle actoren in het werkveld. Daarom richt ik voor het einde van 2019 een forum voor handhavers op in de schoot van het departement Omgeving. Dit forum fungeert als netwerk tussen de handhavingsactoren. Door het uitwisselen van informatie, kunnen de verschillende actoren hun opdrachten en taken beter vervullen en wordt kennisdeling gefaciliteerd. Zodra de Omgevingsraad is opgericht, zorg ik ervoor dat deze zijn adviestaken en – verplichtingen ten aanzien van deze actoren ten volle kan opnemen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp een eerste maal principieel goed op 17 juli 2020 (VR 2020 1707 DOC.0894) en machtigde de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme de adviezen in te winnen van de SARO, de Minaraad en de SERV.
- De SERV heeft op 24 augustus 2020 advies gegeven. Op 26 augustus 2020 verleende de SARO advies. De Minaraad bracht op 3 september 2020 advies uit.
- De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp een tweede maal principieel goed op 9 oktober 2020 (VR 2020 0910 DOC.1098) en machtigde de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme om advies in te winnen bij de afdeling wetgeving van de Raad van State.
- De afdeling wetgeving van de Raad van State verstrekke zijn advies nr. 68.156/1 op 10 november 2020 (bijlage 3).
- Voor wat de bespreking van dit advies betreft wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, die als bijlagen bij deze nota gaat (bijlagen 1 en 2).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp kadert in de verdere optimalisering van de omgevingsadministratie op het niveau van het beleidsdomein. Zowel op inhoudelijk, procedureel als organisatorisch vlak hebben de beleidsvelden ruimte en milieu de laatste jaren een sterke verandering ondergaan. De inhoudelijke integratie en afstemming van handhavingsprioriteiten, handhavingsprogramma's en

handhavingsrapporten vormt een prioritaire actie in het omgevingsbeleid bij de verdere uitbouw van de strategische planning en rapportering.

Het departement en de agentschappen van het beleidsdomeinen Omgeving zijn niet enkel bevoegd voor handhaving, maar voor alle pijlers binnen het omgevingsbeleid. Hierdoor zijn ze verantwoordelijk voor de afstemming van hun handhavingsopdrachten met hun andere opdrachten waardoor handhaving wordt beschouwd als een sluitstuk van beleidsvoering.

Het samenbrengen van uitvoerende, coördinerende en afstemmende taken zowel op operationeel vlak als op beleidsmatig vlak zal zorgen voor een betere cohesie. Het betreft de huidige taken van de VHRM inzake de organisatie van het systematisch overleg over beleidsmatige en operationele aangelegenheden, de neerslag van afspraken in protocollen, de opmaak van de jaarlijkse handhavingsrapporten en de coördinatie van de vijfjaarlijkse programmering, alsook de voorstellen over krachtlijnen en prioriteiten van het handhavingsbeleid.

Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de handhavingsactoren van het beleidsdomein Omgeving niet de enige partners in de handhavingsketen zijn. De opeenvolgende taken inzake toezicht, opsporing, vervolging, bestraffing en herstel zijn verdeeld tussen verschillende niveaus en instanties, die naast gewestelijk ook lokaal, provinciaal en federaal opgenomen worden. In dat opzicht blijft het van cruciaal belang om de verschillende handhavingsactoren in het handhavingstraject in al zijn onderdelen samen te brengen op een forum voor handhavers zodat standpunten kunnen gewisseld worden, knelpunten kunnen besproken worden en afspraken kunnen gemaakt worden om een optimale samenwerking in functie van het stroomlijnen van de handhaving te garanderen en zo een vlotte werking van de keten te bewerkstelligen.

De opheffing van de VHRM en de overheveling van haar uitvoerende taken vereist een aantal decretale aanpassingen.

De verdere uitvoeringsbepalingen bij de op te heffen bepalingen zijn terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 12 december 2008. Ook op dat vlak wordt het nodige gedaan.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Advies nr. 68.156/1 van de afdeling wetgeving van de Raad van State van 10 november 2020 wordt besproken in de als bijlage 2 toegevoegde memorie van toelichting.

Aan het principiële goedgekeurde ontwerp van decreet zijn volgende wijzigingen doorgevoerd:

- het opschrift van het decreet wordt aangepast;
- de toevoeging over het beleidsmatige karakter van het omgevingshandhavingsprogramma en de overeenstemming van het omgevingshandhavingsprogramma met het recht;
- de toevoeging over het beleidsmatige karakter van de omgevingsrapportering;
- de toevoeging van een datum van inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggende voorontwerp heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Overheid, op het personeel van de Vlaamse Overheid of op de lokale en provinciale besturen zoals eerder uiteengezet in de nota bij het op 17 juli 2020 goedgekeurde voorontwerp van decreet (VR 2020 1707 DOC.0894).

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en de indiening van het ontwerp van decreet in het Vlaams Parlement volgt de parlementaire behandeling. Eens door het Vlaams Parlement aangenomen, en na de daaropvolgende afkondiging en bekrachtiging door de Vlaamse Regering, volgt de bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad

Intussen worden de operationele voorbereiding en overdracht van de taken van de VHRM verder gezet, worden de aanpassingen aan het BVR tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 12 december 2008 uitgewerkt en wordt uitgekeken naar de oprichting van de Omgevingsraad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving en aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving, in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen :

1. (bijlage 1) het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving;
2. (bijlage 2) de bijhorende memorie van toelichting;
3. (bijlage 3) het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 68.156/1 van 10 november 2020.